Εισαγωγή

Οι νίκες της αντεπανάστασης, με την ανατροπή των εκφυλισμένων καθεστώτων του "υπαρκτού σοσιαλισμού" και την ολοκληρωτική παλινόρθωση του καπιταλισμού στην πρώην ΕΣΣΔ και την Ανατολική Ευρώπη, εγκαινίασαν μια εποχή ολόπλευρης επίθεσης, ιδεολογικής, πολιτικής, οικονομικής και κοινωνικής, από τη μεριά του κεφαλαίου και των μεγάλων ιμπεριαλιστικών δυνάμεων ενάντια στην εργατική τάξη και τους λαούς. Μπροστά στη λαίλαπα αυτών των εξελίξεων αλλά και στην ιμπεριαλιστική προπαγανδιστική εκστρατεία για το "τέλος της ιστορίας", για το "ανέφικτο του σοσιαλισμού", για το "θρίαμβο της οικονομίας της αγοράς" που θα έφερνε δήθεν μαζί του την "ειρήνη", τα "ανθρώπινα δικαιώματα" και την "ευημερία" για τους λαούς, επικράτησαν για αρκετό καιρό φαινόμενα σύγχυσης. Οι προοδευτικές, αριστερές και κομμουνιστικές ιδέες βρέθηκαν μπροστά σε μια καταλυτική επίθεση.

Κόμματα, οργανώσεις και αγωνιστές που είχαν από χρόνια καταγγείλει το διαβρωτικό αντεπαναστατικό ρόλο του ρεβιζιονισμού, ακόμα κι όταν κατόρθωναν να διαφυλάξουν το γενικό επαναστατικό τους προσανατολισμό, αναγκάζονταν να κάνουν διαφόρων ειδών υποχωρήσεις.

Σήμερα ωστόσο που ο κουρνιαχτός έχει αρχίσει να κατακαθίζει, αποκαλύπτονται και πάλι μπροστά στα μάτια των μαζών, στον κόσμο και στη χώρα μας, η πραγματική αντιδραστική φύση του ιμπεριαλισμού και η καπιταλιστική βαρβαρότητα. Πλατιές μάζες του εργαζόμενου λαού αναζητούν αγωνιστικές διεξόδους. Όλο και περισσότεροι εργαζόμενοι κατανοούν ότι τα αυθόρμητα και ασυντόνιστα κοινωνικά ξεσπάσματα δεν μπορούν να ανατρέψουν από μόνα τους τα σχέδια των δυνάμεων του ιμπεριαλισμού και του κεφαλαίου. Η συνόψιση των εμπειριών και η ανάγκη για το ξαναζωντάνεμα της προοπτικής του σοσιαλισμού και του κομμουνισμού ξαναπροβάλλουν με νέα έμφαση στις νέες συνθήκες. Το ζήτημα της ανασυγκρότησης του επαναστατικού κινήματος της εργατικής τάξης ξαναμπαίνει στην ημερήσια διάταξη και απασχολεί πολλούς νεότερους αλλά και παλιότερους αγωνιστές.

Το ΕΚΚΕ, κομμάτι του επαναστατικού κινήματος της εργατικής τάξης στη χώρα μας, είχε και έχει ιδρυτικό και μόνιμο στόχο του την καταπολέμηση της αντεπαναστατικής επιρροής της αστικής τάξης και του ρεβιζιονισμού μέσα στο εργατικό κίνημα και την ανασυγκρότηση του κομμουνιστικού κινήματος και του κόμματος της εργατικής τάξης σε επαναστατική βάση. Στην 27χρονη πορεία του, υπεράσπισε πάντα τη μεγάλη και δίκαιη υπόθεση της εργατικής τάξης και του λαού μας, κράτησε πάντα ζωντανή την ελπίδα και την προοπτική της κοινωνικής απελευθέρωσης, πήρε με τόλμη σημαντικές πρωτοβουλίες σε όφελος του εργατικού κινήματος και των πλατιών λαϊκών μαζών, είχε επιτυχίες, αλλά έκανε και σοβαρά λάθη που προκάλεσαν επανειλημμένες διασπάσεις και τη συρρίκνωση των οργανωμένων του δυνάμεων.

Πολλοί, μέσα στη μακρόχρονη πορεία μας, παρά τις τίμιες αρχικές προθέσεις και την προσφορά τους, εγκατέλειψαν, εξ αιτίας των λαθών μας, τους κοινούς μας στόχους, και ακολούθησαν το δρόμο της ιδιώτευσης επειδή δεν είχαν διαπαιδαγωγηθεί όσο χρειαζόταν ώστε να αντέχουν τις δυσκολίες και να τις ξεπερνούν βήμα προς βήμα.

Κάποιοι άλλοι, που είχαν ενταχθεί συγκυριακά μέσα στο φούντωμα ενός αριστερού ριζοσπαστικού ρεύματος στον κόσμο και στη χώρα μας, ελπίζοντας ότι θα ικανοποιούσαν προσωπικές ανάγκες, αλλά και αρχηγισμούς και μωροφιλοδοξίες, επίσης μας εγκατέλειψαν όταν διαπίστωσαν ότι ήταν αδύνατο να πετύχουν τους στόχους τους με όχημα το ΕΚΚΕ. Σε μια τελευταία κατηγορία βρίσκονται εκείνοι (Τσουκάτοι και Σια) που ενώ είχαν προφασιστεί ότι μέσα στο ΕΚΚΕ δεν είχαν μπορέσει να ικανοποιηθούν τα αριστερά και αγωνιστικά τους οράματα, αυτομόλησαν στο στρατόπεδο της ολιγαρχίας, κοιτάζοντας ξεδιάντροπα όχι μόνο να εξαργυρώσουν οράματα και αγώνες που είχαν εγκαταλείψει, αλλά και να τα επικαλεστούν ως άλλοθι για τις "πολύτιμες υπηρεσίες" που προσφέρουν σήμερα στις πιο αντιλαϊκές επιδιώξεις του ιμπεριαλισμού και του κεφαλαίου.

Εμείς πιστεύουμε ότι δεν δικαιολογείται, ούτε δικαιώνεται η απογοήτευση, η υποταγή μπροστά στην επίθεση που δεχόμαστε και η ιδιώτευση. Ο δρόμος της αντίστασης, ο δρόμος της επιμονής στην αξιοποίηση της πλούσιας εμπειρίας μας και στον ιδρυτικό στόχο του ΕΚΚΕ, μπορεί να είναι δύσκολος, να απαιτεί ανιδιοτέλεια και θυσίες, αλλά είναι η μόνη διέξοδος για όλους τους ανθρώπους της δουλειάς, είναι ωραίος δρόμος. Για τους κομμουνιστές του ΕΚΚΕ, είναι ο μοναδικός που αξιοποιεί τις ιδιαίτερες εκείνες ικανότητες που έχει ο άνθρωπος, όχι μόνο να καταλαβαίνει τον κόσμο που τον περιβάλλει και τα δεσμά που του περιορίζουν την ελευθερία του, αλλά και να αναπτύσσει εκείνα τα θεωρητικά και πρακτικά εργαλεία που είναι απαραίτητα για την επαναστατική ανατροπή και την κοινωνική

απελευθέρωση.

Το 5ο Συνέδριο του ΕΚΚΕ επιδιώκει να υπηρετήσει το στόχο της ανασυγκρότησης του επαναστατικού κινήματος και την επανατοποθέτησή του στις σημερινές συνθήκες ως άμεση καθημερινή προτεραιότητα. Σ' αυτή την κατεύθυνση, η αξιοποίηση της μακρόχρονης εμπειρίας των αγωνιστών που παραμένουν στις γραμμές του δεν είναι υπόθεση που αφορά μόνο τους ίδιους. Ούτε μόνο τους παλιότερους. Αφορά επίσης και τους νεότερους αγωνιστές. Είναι ένα καθήκον απέναντι στο εργατικό και κομμουνιστικό μας κίνημα συνολικότερα.

Στην υπηρεσία αυτού του στόχου πραγματοποιούμε ένα σύντομο αλλά συνολικό απολογισμό της 27χρονης πορείας του ΕΚΚΕ.

Απολογισμός

Η ίδρυση του ΕΚΚΕ πραγματοποιείται το 1970 από μία φούχτα νέους κομμουνιστές, φοιτητές και εργάτες, μέσα σε συνθήκες βαθιάς και διαλυτικής κρίσης του αριστερού και κομμουνιστικού κινήματος στην Ελλάδα. Η κρίση αυτή ήταν νομοτελειακή συνέπεια της επικράτησης μιας προδοτικής και ρεβιζιονιστικής κλίκας στην ηγεσία του ΚΚΕ μετά την επέμβαση και με την ανοιχτή υποστήριξη του ΚΚΣΕ.

Σήμερα, 27 χρόνια μετά, το ΕΚΚΕ, έχει πραγματοποιήσει μια μεγάλη πορεία, έχει γνωρίσει περιόδους ανάπτυξης και συμβολής στη λαϊκή πάλη ενάντια στους κάθε λογής εχθρούς του λαού, αλλά έχει κάνει και σημαντικά λάθη, έχει επανειλημμένα διασπαστεί και έχει δει τις δυνάμεις του να συρρικνώνονται. Δεν έμεινε ούτε αυτό ανεπηρέαστο κάτω από την πίεση που ασκούν πάνω στις λαϊκές μάζες και στις επαναστατικές οργανώσεις η αστική ιδεολογία, οι μέθοδοι και οι ταχτικές των εχθρών του λαού.

Σήμερα, 27 χρόνια μετά, μπαίνουν μια σειρά ερωτήματα που ζητούν απάντηση. Αυτά τα ερωτήματα έχουν να κάνουν με την αναγκαιότητα ίδρυσης του ΕΚΚΕ, με το κατά πόσο υπηρέτησε τους στόχους που είχε βάλει με την ίδρυση του, με την αποτίμηση της συσσωρευμένης πείρας, των καταχτήσεων και των λαθών που έκανε στην πορεία του. Και τέλος σχετικά με το κατά πόσο είναι δυνατό να ξεπεράσει τις

αδυναμίες που έχει εμφανίσει στην δουλειά του, να αντιμετωπίσει τις δυσκολίες που συναντάει και να προχωρήσει σε μία νέα επιτυχή και νικηφόρα πορεία προς τα μπρος.

Όλ' αυτά τα ερωτήματα πρέπει να απαντηθούν με ψύχραιμο και ειλικρινή τρόπο, αναζητώντας την αλήθεια μέσα στα γεγονότα, παίρνοντας το κριτήριο της πράξης ως το μόνο ασφαλές, χωρίς κομπασμούς αλλά και χωρίς ηττοπάθεια.

Σχετικά με την ίδρυση του ΕΚΚΕ

Τη χρονική περίοδο ίδρυσης του ΕΚΚΕ, η αμερικανόδουλη φασιστική χούντα έχει κάνει φανερή τη χρεοκοπία του μεταπολεμικού πολιτικού συστήματος που τη γέννησε. Γνώριζε ωστόσο μια σχετική σταθεροποίηση εξαιτίας της διαλυτικής κρίσης και της στασιμότητας του αριστερού και λαϊκού κινήματος.

Οι κυρίαρχες κοινωνικές δυνάμεις του κεφαλαίου, της υποτέλειας και της ξενοδουλείας στον ιμπεριαλισμό είτε εκμεταλλεύονταν τις δυνατότητες που τους παρείχε ο στρατιωτικός νόμος, είτε "συνομιλούσαν" μαζί της προκειμένου να πάρουν μέρος στη λεία, συμμετέχοντας στα σενάρια της "ομαλοποίησης" και στις ψευτοδημοκρατικές "λύσεις" για τη διαιώνιση του χουντικού φασιστικού καθεστώτος.

Πιο ειδικά σ' ό,τι αφορά το αριστερό και λαϊκό κίνημα, μετά τη στροφή του ΚΚΣΕ στη δεκαετία του '50, ο εκφυλισμός των ευρωπαϊκών ΚΚ, η κυριαρχία του ρεβιζιονισμού και της σοσιαλδημοκρατίας σε Ευρώπη και Ελλάδα ήταν σχεδόν ολοκληρωτική. Η επικράτηση του ρεβιζιονισμού στο ΚΚΕ απονεύρωνε τις λαϊκές μάζες, τους στερούσε το φυσικό οργανωτή και καθοδηγητή της πάλης τους ενάντια στο φασισμό και δεν τις ενέπνεε με το όραμα του σοσιαλισμού, που είχε εγκαταλειφθεί και εκφυλιστεί από δεκαετίες.

Έτσι κάποιες επαναστατικές προσπάθειες γίνονταν κυρίως από μικρές ομάδες νέων, κατά κανόνα, και άπειρων αγωνιστών που, διαπιστώνοντας τον εκφυλισμό και τη χρεοκοπία του ΚΚΕ, απέρριπταν την αναγκαιότητα της πρωτοπορίας της εργατικής τάξης συγκροτημένης σε ένα κομμουνιστικό κόμμα, προβάλλοντας σε αντιπαράθεση

την αυθόρμητη ανάπτυξη του κινήματος για να καταλήξουν στον πραξικοπηματισμό και το αδιέξοδο. Κάποιες άλλες ομάδες που είχαν αναφορά στον κομμουνισμό χαρακτηρίζονταν από την αδυναμία σύνδεσης της θεωρίας με την πράξη, από το δογματισμό και το σεχταρισμό, στέκονταν επίσης ανίκανες να συμβάλουν στο οργάνωμα της αντιφασιστικής πάλης των μαζών και στη σύνδεσή της με το στρατηγικό στόχο της επανάστασης και του σοσιαλισμού.

Την ίδια περίοδο αναπτύσσεται σε διεθνές επίπεδο η πάλη ενάντια στο ρεβιζιονισμό που είχε σκληρό πυρήνα του το ΚΚΣΕ. Η Πολιτιστική Επανάσταση στη Λαϊκή Κίνα εμπνέει και βοηθά πολλούς αγωνιστές στη διεξαγωγή αυτής της πάλης. Ενώ, ο πόλεμος στο Βιετνάμ αποτελεί για πλατιές μάζες παράδειγμα αντιιμπεριαλιστικού, απελευθερωτικού και ταξικού αγώνα.

Η συνειδητοποίηση αυτής γενικά της κατάστασης ήταν που οδήγησε τα ιδρυτικά μέλη του ΕΚΚΕ στην ίδρυση του, στη θαρραλέα είσοδο τους στη δουλειά μέσα στις μάζες για το οργάνωμα της αντιφασιστικής πάλης, με άμεσο στόχο την πάλη για την ανατροπή της χούντας, την πάλη ενάντια στον ιμπεριαλισμό και τις δύο κυρίαρχες υπερδυνάμεις, την απόκρουση του εκφυλισμού και της επικράτησης του ρεβιζιονισμού στο εργατικό και κομμουνιστικό κίνημα της χώρας μας, το ξαναζωντάνεμα του στόχου και της προοπτικής του σοσιαλισμού και του στόχου της ενότητας των Ελλήνων κομμουνιστών σε επαναστατική βάση, της ανασυγκρότησης του κόμματος της εργατικής τάξης.

Η αποτίμηση της πορείας του ΕΚΚΕ

Το τμήμα της πορείας του ΕΚΚΕ μέχρι το 1989 έχουμε αποτιμήσει στο 2ο Συνέδριο του ΕΚΚΕ με τα παρακάτω λόγια: "Το ΕΚΚΕ αγωνίστηκε για το ξαναζωντάνεμα των επαναστατικών και σοσιαλιστικών ιδεών, συγκρούστηκε θαρραλέα με την αντίδραση και το φασισμό, πραγματοποίησε σημαντικές και πρωτοπόρες πολιτικές παρεμβάσεις στην Ελλάδα και ανάμεσα στους Έλληνες μετανάστες και φοιτητές στη Δ. Ευρώπη. Αποκορύφωμα της δράσης του ήταν η επιδίωξη και η πρωτοπόρα συμμετοχή του στην Λαϊκή Εξέγερση του Πολυτεχνείου.

Στην περίοδο της μεταπολίτευσης συμμετείχε ενεργητικά σε όλες τις κοινωνικές και πολιτικές αναμετρήσεις, αγωνίστηκε για δημοκρατικές και συνδικαλιστικές καταχτήσεις, για την οικονομική ανακούφιση των εργαζομένων, για εθνική

ανεξαρτησία και χειραφέτηση στην Ελλάδα και την Κύπρο. Πάλεψε για να μη σταθεροποιηθεί και να ανατραπεί η δεξιά, ενάντια στη διπροσωπία και στα αντιλαϊκά μέτρα του ΠΑΣΟΚ, για την απόκρουση της νεοφιλελεύθερης επιδρομής. Αναζήτησε το συγκεκριμένο δρόμο της επανάστασης στη χώρα μας και στη σημερινή εποχή.

Συνέβαλε στην πάλη ενάντια στο διεθνή διπολισμό, για την αποκάλυψη του αντεπαναστατικού χαρακτήρα του "υπαρκτού σοσιαλισμού", για την υπεράσπιση των σοσιαλιστικών ιδεών, για την ανάδειξη των επαναστατικών παραδόσεων του ελληνικού αριστερού και λαϊκού κινήματος και την καταδίκη των ξένων επεμβάσεων, του ρεβιζιονισμού, του αποπροσανατολισμού και της πολυδιάσπασης."

Σήμερα πιστεύουμε πως πρέπει να εκτιμήσουμε ως θετικές ορισμένες ακόμα συνεισφορές της δράσης του ΕΚΚΕ στη διάρκεια της συνολικής του πορείας.

Το ΕΚΚΕ μελέτησε, με θέληση να εμβαθύνει, στην ιστορία του λαϊκού και επαναστατικού κινήματος στη χώρα μας και διεθνώς και πρόβαλε όσο μπορούσαν οι δυνάμεις του, τις επαναστατικές παραδόσεις του ΚΚΕ, των αναδειγμένων ηγετών του με κύρια προσωπικότητα το Ν. Ζαχαριάδη. Μελέτησε και υπεράσπισε το έργο των σύγχρονων ηγετών του διεθνούς κομμουνιστικού κινήματος όπως των Στάλιν και Μάο και υπερασπίστηκε τις κατακτήσεις του σοσιαλισμού από τη διαστρέβλωση και τη λάσπη που έσπειραν η αστική τάξη, ο ιμπεριαλισμός και ο ρεβιζιονισμός

Το ΕΚΚΕ προχώρησε σε θεωρητικές και πολιτικές επεξεργασίες για την στρατηγική και την ταχτική του επαναστατικού κινήματος στην Ελλάδα.

Μελέτησε την ταξική διάρθρωση της ελληνικής κοινωνίας, και διαπίστωσε ότι στον πυρήνα του σύγχρονου ελληνικού προβλήματος βρίσκεται η πολύμορφη εξάρτηση της ελληνικής κοινωνίας. Ο ιδιόμορφος κρατικομονοπωλιακός καπιταλισμός που αναπτύχθηκε ιστορικά με επικεφαλής την παρασιτική και μεταπρατική άρχουσα τάξη της χώρας. Το κοινωνικά, οικονομικά, πολιτικά αντιδραστικό όσο και εξαρτημένο αυτό σύστημα, υπήρξε παράγοντας μιας παρεμποδισμένης και στρεβλής οικονομικής ανάπτυξης, και στηρίζεται σήμερα σε σαθρή οικονομική βάση. Στο γεγονός αυτό οφείλεται ο ιδιαίτερος, εκρηκτικός χαρακτήρας των κοινωνικοπολιτικών αντιθέσεων στην Ελλάδα, που δεν είναι δυνατό να βρουν τη λύση τους παρά μονάχα μέσα από μια αντιιμπεριαλιστική - σοσιαλιστική επανάσταση, με επικεφαλής την εργατική τάξη και με τη συσπείρωση των πλατιών καταπιεζόμενων κι εκμεταλλευόμενων

λαϊκών μαζών.

Συνοψίζοντας τις εμπειρίες του από την αντιφασιστική πάλη και την ίδια την εξέγερση του Πολυτεχνείου καταχτάει και προσπαθεί να εφαρμόσει πολιτικές που δεν θα προσδιορίζουν μόνο το στόχο, αλλά θα επιδιώκουν και το πλησίασμα προς την επανάσταση. Αναλύει επίσης το χαρακτήρα και τη σημασία που έχουν τα εθνικά ζητήματα στις συγκεκριμένες γεωπολιτικές συνθήκες μέσα στις οποίες βρίσκεται η Ελλάδα.

Στα πλαίσια και στη βάση αυτών των θεωρητικών επεξεργασιών, κατέκτησε στον ιδεολογικό τομέα την αποφασιστικής σημασίας αντίληψη και πρακτική του Ενιαίου Μετώπου, απαραίτητη για τον εξοπλισμό των κομμουνιστών ώστε να μπορούν να δένονται με τις μάζες, να αντιπαλεύουν τον σεχταρισμό και να ενώνουν εκείνες τις πολιτικές και κοινωνικές δυνάμεις που μπορούν κάθε φορά να ενωθούν ενάντια στον κύριο εχθρό. Προσπάθησε να εφαρμόσει στην πράξη μια πολιτική συμμαχιών για την ανάπτυξη του κινήματος ενάντια στους κύριους εχθρούς. Στην προσπάθεια του αυτή έπεσε άλλοτε σε δεξιά και άλλοτε σε αριστερής φύσης λάθη.

Στο 3ο Συνέδριό του (Απρίλης του 1989), το ΕΚΚΕ στους προγραμματικούς του στόχους και σχετικά με την πολιτική του πρόταση λέει:

"Το ΕΚΚΕ παλεύει γιο τη συσπείρωση όλων των ριζοσπαστικών δυνάμεων της Αριστεράς που επιδιώκουν κι αυτές την απόκρουση των επιθέσεων της αντίδρασης με την ανάπτυξη της ταξικής πάλης, την ανατροπή του καπιταλισμού και την κοινωνική χειραφέτηση των εργαζομένων.

Συστατικό της ταχτικής και της στρατηγικής του ΕΚΚΕ είναι ακόμα ο καθορισμός κάθε φορά του κύριου εχθρού και του κύριου στόχου του λαϊκού και εργατικού κινήματος. Η θαρραλέα ανάπτυξη του Ενιαίου Μετώπου με τη στήριξη πρώτα και κύρια στο μαζικό κίνημα, για την αγωνιστική συσπείρωση της πλειοψηφίας, την απομόνωση της μειοψηφίας και την αντιμετώπιση των εχθρών ένα προς ένα".

Στην περίοδο αυτή έκανε το δεξιό λάθος να προσπαθήσει να επιτύχει ενότητα με ρεφορμιστικές δυνάμεις υποτιμώντας τις οργανωτικές και πολιτικές προϋποθέσεις

για την ηγεμόνευση μιας τέτοιας συνεργασίας από μια κατεύθυνση σταθερής και όχι εκλογικίστικης συσπείρωσης ριζοσπαστικών δυνάμεων της Αριστεράς που θα είχε στόχο την απόκρουση των αντιδραστικών και αντιλαϊκών πολιτικών και την επιβολή αλλαγών προς όφελος των λαϊκών συμφερόντων με τη στήριξη στο λαό και στο κίνημα.

Για τη Μαχόμενη Αριστερά

Αναγνωρίζοντας το προηγούμενο δεξιό λάθος, το ΕΚΚΕ, εξειδικεύει παραπέρα την πρόταση του για την ενότητα των αριστερών και ριζοσπαστικών δυνάμεων στο 4ο Συνέδριο (Ιούνης 1993), ως εξής:

"Σ' αυτές τις συνθήκες το κύριο καθήκον των επαναστατών είναι: η συγχώνευση τους με το πιο ριζοσπαστικό εκείνο τμήμα της εργατικής τάξης, που με όρους μαζικού κινήματος και μέσα από ταξικές συγκρούσεις τείνει να αποδεσμευτεί από την επιρροή της αστικής τάξης, του ρεφορμισμού και της συναίνεσης.

Όχι για την υποταγή στο αυθόρμητο, αλλά για το ανέβασμα του αυθόρμητου στο επίπεδο του συνειδητού. Για την οικοδόμηση των αγωνιστικών μετώπων των εργαζομένων, της αγροτιάς και της νεολαίας, ενάντια στην οικονομική τους εξουθένωση, στην κρατική καταστολή, στη Νέα Τάξη, στον εθνικισμό και στον πόλεμο. Για τη συγκρότηση του συνολικού πολιτικού του μετώπου και του επαναστατικού του κόμματος, όχι μόνο «από τα πάνω» αλλά και «από τα κάτω»".

Με βάση τις εκτιμήσεις αυτές υποστηρίξαμε την ανάγκη για ένα "Πολιτικό Μέτωπο των εργαζόμενων και της Ριζοσπαστικής Αριστεράς" και συμμετείχαμε στη συγκρότηση και στη δράση της "Μαχόμενης Αριστεράς". Σύμφωνα με την ιδρυτική της διακήρυξη, η "Μαχόμενη Αριστερά" ήθελε να είναι μια "Μάχιμη Αριστερή Συσπείρωση" που να εκφράζει την "ανάγκη για ενοποίηση και πολιτική αναβάθμιση της πάλης των εργαζομένων ώστε να αποκτά συνέχεια, διάρκεια και προοπτική". Ήθελε να αποτελέσει τον πόλο εκείνο της ριζοσπαστικής αριστεράς που "θα ενισχύει και θα ενισχύεται από τη συνολική δράση των δυνάμεων εκείνων που δεν θέλουν να υποταχθούν στις υπαγορεύσεις του συστήματος και αγωνίζονται για την ανατροπή του." Η Μ.Α. στηριζόταν ακόμα σε ορισμένες κοινές τοποθετήσεις για τον ιμπεριαλισμό, τον εθνικισμό και την επίθεση του κεφαλαίου καθώς και για το χαρακτήρα των αστικών και ρεφορμιστικών κομμάτων ΝΔ, ΠΑΣΟΚ, ΠΟΑΑ, ΣΥΝ,

ΚΚΕ.

Η ίδρυση της Μ.Α. είχε προετοιμαστεί από μακρόχρονες προσπάθειες τόσο του ΕΚΚΕ όσο και άλλων δυνάμεων, που είχαν αναζητήσει μέσα από αλλεπάλληλες απόπειρες αλλά και αποτυχίες, τη συγκρότηση ενός μετώπου των δυνάμεων της ριζοσπαστικής, επαναστατικής αριστεράς. Είχε επίσης προετοιμαστεί με την κοινή δράση των δυνάμεων αυτών σε μια σειρά σημαντικούς αγώνες της περιόδου (Επιτροπή Αλληλεγγύης στην ΕΑΣ, πάλη ενάντια στην κρατική καταστολή, αντιπολεμικές αντιιμπεριαλιστικές πρωτοβουλίες, κ.λπ.)

Η Μ.Α., παρά τις επιθέσεις που δέχτηκε από διάφορες πλευρές, ξύπνησε ελπίδες και πραγματοποίησε μια σειρά θετικές παρεμβάσεις:

-

Πραγματοποίησε με επιτυχία παρεμβάσεις αλληλεγγύης στην Ολυμπιακή, στα Ναυπηγεία, στη ναυπηγοεπισκευαστική ζώνη όπου κέρδισε συχνά την εκτίμηση και την εμπιστοσύνη των εργαζομένων, την οποία δεν μπόρεσε ωστόσο να αξιοποιήσει σε μόνιμη και σταθερή βάση.

-

Συμμετείχε με προκηρύξεις και με ξεχωριστά μπλοκ σε αρκετές εργατικές και αγροτικές κινητοποιήσεις.-

-

Πρωτοστάτησε στη διοργάνωση εκδηλώσεων, συγκεντρώσεων και διαδηλώσεων ενάντια στον ιμπεριαλισμό, τον εθνικισμό και τον πόλεμο σε αρκετές πόλεις σ’ όλη την Ελλάδα.

-

Έδωσε την πάλη για τις δημοκρατικές ελευθερίες και ενάντια στην κρατική καταστολή και πήρε πρωτοβουλία για τη συγκρότηση μιας αντίστοιχης πρωτοβουλίας.

-

Τα μπλοκ της Μ.Α. στους γιορτασμούς του Πολυτεχνείου ήταν δεύτερα σε δύναμη μετά απ' αυτά του ΚΚΕ, συσπειρώνοντας τη μεγάλη πλειοψηφία του κόσμου της ριζοσπαστικής αριστεράς.

-

Η πρώτη εκλογική καταγραφή της Μ.Α., στις εκλογές του ‘93, με τις περίπου 8.000 ψήφους που συγκέντρωσε, προκάλεσε αδικαιολόγητες γκρίνιες και απογοήτευση σ’ εκείνους που δεν έπαιρναν υπόψη τους όσο έπρεπε το γεγονός ότι η Μ.Α. συγκροτήθηκε μόλις πριν από την εκλογική αναμέτρηση, χωρίς να έχει μια προηγούμενη ζωή συμμετοχής στο κίνημα που θα ενέπνεε κάποιου βαθμού εμπιστοσύνη μέσα σε ευρύτερα στρώματα των εργαζομένων και της νεολαίας. Ενώ στις εκλογές του ‘96 αυξάνει τις ψήφους της, που φθάνουν τις 10.500 και αναδεικνύεται σε πόλο συσπείρωση, υποτιμάται και πάλι η σταθερή και συστηματική προσπάθεια για την ανάπτυξη της και στη συνέχεια αδρανοποιείται σε μεγάλο βαθμό.

Επιχειρώντας έναν σύντομο απολογισμό, πρέπει να αναγνωρίσουμε ότι η Μ.Α. έδειξε ικανότητα να επικοινωνεί με τις ριζοσπαστικές διαθέσεις ενός τμήματος των λαϊκών μαζών.

Σήμερα όμως, οι πολιτικο-ιδεολογικές διαφωνίες και οι υποκειμενικές αδυναμίες των οργανώσεων που συμμετέχουν σ' αυτήν είναι εκείνες που την έχουν φθάσει σε οριακό σημείο, μπλοκάρουν τη δραστηριότητα της, εμποδίζουν τις πολιτικές παρεμβάσεις και τη συσπείρωση κι άλλων οργανώσεων και ανένταχτων αγωνιστών, που σε μια προηγούμενη περίοδο έδειχναν να προβληματίζονται και να έλκονται από την ενωτική πρόταση της Μ.Α.

Η προσπάθεια συγκρότησης της Μ.Α. ως μετώπου της ριζοσπαστικής αριστεράς δεν αντιμετωπίστηκε σαν αναγκαία, μακρόχρονη και κοπιαστική δουλειά, με στρατηγικό χαρακτήρα και στόχευση. Κυρίαρχη ήταν η συγκυριακή εκλογικίστικη αντιμετώπισή της, η επιλογή μόνο κάποιων επιμέρους πρωτοβουλιών και δραστηριοτήτων, που κι αυτές, χωρίς καλή προηγούμενη προετοιμασία και χωρίς απολογισμό στη συνέχεια, σκόρπιζαν δεξιά και αριστερά χωρίς να κεφαλαιοποιούνται στη Μ.Α. Σοβαρή αδυναμία είναι η παραμέληση και η αποφυγή του διαλόγου για την

αντιμετώπιση των διαφορών στα πολιτικά και ιδεολογικά ζητήματα με κριτήριο την ενότητα και ανάπτυξη του κινήματος, η απροθυμία για συνεχή κοινή δράση και η περιχαράκωση.

Παρά τις αδυναμίες και ελλείψεις της δικής μας συμμετοχής στη Μ.Α. μπορέσαμε να συμβάλλουμε σε μια σειρά αγώνες των εργαζόμενων και της νεολαίας. Κερδίσαμε εμπειρίες, πολλές καινούργιες γνωριμίες. Σε αρκετές περιπτώσεις καταχτήσαμε την εμπιστοσύνη ενός κόσμου της ριζοσπαστικής αριστεράς. Τα αφτιά είναι περισσότερο ανοιχτά παρά ποτέ και το ενδιαφέρον μεγαλύτερο από κάθε άλλη φορά για την ανάπτυξη του διαλόγου, για ν' ακουστούν οι προβληματισμοί και οι απόψεις του άλλου και οι δικές μας απόψεις.

Κενά και αδυναμίες

Αφού αναφερθήκαμε σε ορισμένες θετικές πλευρές των θεωρητικών, πολιτικών και ιδεολογικών επεξεργασιών του ΕΚΚΕ και της συνολικής συμβολής των πρακτικών προσπαθειών του για την υπόθεση της προόδου του λαϊκού και του κομμουνιστικού κινήματος στη χώρα μας, πρέπει να εξετάσουμε επίσης με ειλικρίνεια και υπευθυνότητα τις αδυναμίες και τα λάθη του, με τη βεβαιότητα πως η αυτοκριτική των κομμουνιστών μπροστά στους συντρόφους τους, το κίνημα και το λαό είναι ένα πολύτιμο όπλο που καμιά άλλη οργανωμένη ομάδα στην κοινωνία δεν διαθέτει.

Αυτοκριτική προσπάθεια εντοπισμού των λαθών και των αδυναμιών μας έχουμε κάνει επανειλημμένα στο παρελθόν, χωρίς να μπορέσουμε, εδώ και μεγάλο διάστημα, να διορθώσουμε την πορεία μας πέρα από επί μέρους βελτιώσεις ορισμένων πλευρών της δουλειάς μας, κυρίως δευτερεύουσας σημασίας. Σήμερα όμως πρέπει να προσπαθήσουμε, όχι μόνο να διαπιστώσουμε τα συμπτώματα, τα λάθη και τις αδυναμίες μας, αλλά προχωρώντας πιο βαθιά, με πιο αναλυτικό τρόπο, να εντοπίσουμε τη βασική πηγή και αιτία αυτών των λαθών και αδυναμιών μας και να αποφασίσουμε συγκεκριμένα μέτρα για τη διόρθωσή τους.

Πριν όμως προχωρήσουμε σ' αυτό, ας συγκεντρώσουμε τις κύριες αυτοκριτικές διαπιστώσεις που έχουν κάνει διάφοροι σύντροφοί μας στη διάρκεια διαφόρων κομματικών σωμάτων, όπως στην τελευταία Συνδιάσκεψη για το 5ο Συνέδριο πριν από ένα χρόνο και στη Σύνοδο της ΚΕ το Γενάρη αυτού του χρόνου.

Μια σοβαρή αδυναμία που έχουμε επανειλημμένα διαπιστώσει είναι η χαλάρωση της προσπάθειας για τη μελέτη, την αφομοίωση και την ανάπτυξη της θεωρίας μας. Άλλοτε πάλι τη μελέτη μας δεν την κάνουμε με μιαν αντίληψη που να κυριαρχείται από την πεποίθηση ότι ο μαρξισμός-λενινισμός αποτελεί μια θεωρία που αναπτύσσεται στο βαθμό που χρησιμοποιείται για να αναλύσει νέα κάθε φορά φαινόμενα και καταστάσεις. Όταν αναλαμβάνουμε ένα καθήκον, δεν φροντίζουμε να μελετήσουμε όλες τις πλευρές του, να εντοπίσουμε τις κύριες και να τις ξεχωρίσουμε από τις δευτερεύουσες, να ανατρέξουμε στο πλούσιο οπλοστάσιο της θεωρίας του μαρξισμού-λενινισμού και της Σκέψης Μάο Τσετούνγκ, όχι για να βρούμε έτοιμες συνταγές, αλλά για να εφαρμόσουμε αυτές τις θεωρίες προσαρμοσμένες στις σημερινές συνθήκες. Δεν φροντίζουμε να απαλλαγούμε από τον υποκειμενισμό μας στην αξιολόγηση των καταστάσεων και των αντιθέσεων, για να φέρουμε σε πέρας το καθήκον μας ή, τουλάχιστο, να το προχωρήσουμε όσο μας επιτρέπουν οι δυνάμεις μας και η συλλογική εμπειρία και οργανωτική μας συγκρότηση. Αυτό σύντροφοι είναι φιλελευθερισμός και ο φιλελευθερισμός είναι έκφραση του οπορτουνισμού.

Η σημερινή εισήγηση για τα ιδεολογικά ζητήματα που ανοίγει το Συνέδριό μας αποτελεί προσπάθεια στην κατεύθυνση της εφαρμογής του μαρξισμού-λενινισμού στη σημερινή διεθνή κατάσταση και στη χώρα μας και πρέπει σταθερά και επίμονα να συνεχιστεί απ' όλους μας, από τον καθένα σύμφωνα με τις δυνατότητες του.

Η χαλάρωση μέχρι και εγκατάλειψη της μελέτης φάνηκε και σε σχέση με τις ανατροπές στις χώρες της ανατολικής Ευρώπης. Με βάση τις παλιότερες αναλύσεις μας, γνωρίζαμε τα γενικά χαρακτηριστικά των καθεστώτων όπου είχε κυριαρχήσει ο ρεβιζιονισμός και η αντεπανάσταση. Μη έχοντας όμως συνεχή παρακολούθηση κα μελέτη των κοινωνιών αυτών, καθώς και στοιχεία σχετικά με τη συγκεκριμένη στόχευση και δράση του ιμπεριαλισμού στις χώρες αυτές, σταθήκαμε ανέτοιμοι να τοποθετηθούμε με σαφήνεια πάνω στη φύση των αλλαγών που συντελούνταν και η ταχύτητά τους μας δημιούργησα ερωτήματα που δεν μπορέσαμε να απαντήσουμε με βεβαιότητα κα ξεκάθαρα.

Πιο συγκεκριμένα: Υπερτιμήσαμε το χαρακτήρα και τις δυνατότητες της αυθόρμητης αντίδρασης των μαζών απέναντι στα εκφυλισμένο ρεβιζιονιστικά καθεστώτα. Υποτιμήσαμε τις διαβρωτικές μεθοδεύσεις της αντίδρασης και του ιμπεριαλισμού για τη χειραγώγηση των μαζών με στόχο την ολοκληρωτική καπιταλιστική παλινόρθωση. Δεν συνειδητοποιήσαμε έγκαιρα την ανάγκη υπεράσπισης των

κοινωνικών κατακτήσεων που διατηρούσαν οι μάζες στις χώρες αυτές Υποτιμήσαμε το γεγονός ότι, όπως αποδείχτηκε, χωρίς την οργανωμένη επαναστατική πρωτοπορία και καθοδήγηση, ήταν αδύνατο τα αυθόρμητα κινήματα να οδηγήσουν στην ανατροπή του ρεβιζιονισμού από τ' αριστερά, στην αποκατάσταση και ανανέωση της προλεταριακής εξουσίας.

Τις εξελίξεις στην Κίνα έχουμε επίσης πάψει να τις παρακολουθούμε μέσα από συλλογικές προσπάθειες. Οι περισσότεροι από τους συντρόφους μας, εδώ και πολύ μεγάλο διάστημα, δεν έχουν άλλη πηγή πληροφοριών παρά μόνο τα πρακτορεία ειδήσεων του ιμπεριαλισμού και τους ιδεολόγους του αντικομμουνισμού κάθε λογής.
Συνέπεια αυτής της έλλειψης ήταν να βρεθούμε κι εδώ ανέτοιμοι να κατανοήσουμε και να εξηγήσουμε τη φύση των αντιθέσεων που οδήγησαν στα γεγονότα του Πεκίνου, τον Ιούνη του ‘89.

Πιστεύουμε ότι για τη στάση μας αυτή αιτία είναι μια ιδεολογική κάμψη και υποχώρηση μπροστά στον εχθρό και στις επιθέσεις του ενάντια στις προσπάθειες οικοδόμησης του σοσιαλισμού, ή συνέχισης της πάλης για την διατήρηση όποιων σοσιαλιστικών χαρακτηριστικών είχαν και έχουν οι ρεβιζιονιστικές χώρες της Ανατολικής Ευρώπης κι αυτή η ίδια η πρώην ΕΣΣΔ, αλλά και χώρες όπως η Κίνα, η Κούβα, το Βιετνάμ, η Βόρεια Κορέα.

Σε σχέση με τα παραπάνω, έχουμε συχνά την ψευδαίσθηση ή ελπίζουμε ότι η προώθηση και η υπεράσπιση της ιδεολογίας μας θα γίνει με αυτόματο τρόπο μέσα από την ανάπτυξη των ταξικών αγώνων και χωρίς τη συστηματική υλοποίηση της ευθύνης για τη μελέτη, το σχεδιασμό, την επίμονη και σταθερή δουλειά για την προβολή και διάδοσή της.

Ενώ έχουμε επανειλημμένα διαπιστώσει τη μεγάλη σημασία που έχει ένα έντυπο του ΕΚΚΕ για τη συγκέντρωση περισσότερων απόψεων γύρω από διάφορα ζητήματα, ενώ ξέρουμε πόσο σημαντικό ρόλο θα παίξει στη διάδοση των ιδεών μας, των πολιτικών και ιδεολογικών επεξεργασιών που κάνουμε, ενώ ακόμα συμφωνούμε ότι θα βοηθήσει σημαντικά την οργανωτική μας ανάπτυξη, με ευθύνη κυρίως της καθοδήγησης της οργάνωσης, δεν έχουμε μπορέσει να εφαρμόσουμε αποφάσεις που έχουμε πάρει για την υλοποίηση του. Αιτία γι’ αυτό είναι ο φιλελευθερισμός στην τήρηση των απαραίτητων ιεραρχήσεων, είναι αποφυγή της ευθύνης από εκείνους που πρέπει να δουλέψουν για την έκδοση του, είναι δηλαδή λόγοι ιδεολογικοί.

Προχωρώντας παραπέρα στη συγκέντρωση των αυτοκριτικών διαπιστώσεων, έχουμε δει να υποτασσόμαστε συχνά στις αδυναμίες μας και στην οπωσδήποτε σκληρή καθημερινή πραγματικότητα. Συχνά βολευόμαστε με το ρόλο του απλού μέλους ή ακόμα και του οπαδού της οργάνωσης, χωρίς να κάνουμε τη συγκεκριμένη προσπάθεια που απαιτείται προκειμένου να εξελιχθούμε σε στέλεχος της οργάνωσης, χωρίς να έχουμε συνεχή αίσθηση της ευθύνης να βοηθήσουμε και τους άλλους να γίνουν κομμουνιστές. Έχουμε συχνά υποταχθεί στις δυσκολίες και οι ιεραρχήσεις στις προσωπικές μας επιλογές γίνονται με ατομικό τρόπο, χωρίς τη βοήθεια των συντρόφων μας και συλλογική συζήτηση και προσπάθεια, αποκλείοντας έτσι τους όρους και τις προϋποθέσεις για τη στελεχοποίησή μας.

Διαπιστώνουμε πολλές ταχύτητες στην αξιοποίηση των συντρόφων μας και την αδράνεια πολλών που βρίσκονται χωρίς μαζικό χώρο δουλειάς, χωρίς σταθερή συμμετοχή στο κίνημα. Ακόμα, ανεχόμαστε και στεκόμαστε φιλελεύθερα μπροστά σε χαλαρές συλλογικές λειτουργίες, μπροστά στην αποφυγή της ευθύνης από εμάς τους ίδιους και τους συντρόφους μας, μπροστά σε κακούς προγραμματισμούς, αναβλητικότητα, καθυστερήσεις και έλλειψη ελέγχου στην εκτέλεση ειλημμένων αποφάσεων.

Στη μετωπική μας δουλειά έχουμε ακολουθήσει πρακτική διάχυσης και περιοριζόμαστε σ' αυτό, χωρίς να φροντίζουμε ταυτόχρονα την αυτόνομη δική μας ανάπτυξη. Η δουλειά μας στη ΜΑ περιορίζεται σε μεγάλο βαθμό στην ενεργητική μας συμμετοχή στο συντονιστικό της όργανο και δεν συνοδεύεται από την απαραίτητη μελέτη, σχεδιασμό και επιμονή ώστε να αξιοποιηθούν περισσότεροι σύντροφοι και συναγωνιστές στην οικοδόμηση κάποιων σταθερών οργανωτικών δομών της ΜΑ και στη βάση, παρά τις αντιστάσεις που αντιμετωπίσαμε όσες φορές το προσπαθήσαμε.

Οι προσπάθειες μας για την ανάπτυξη δουλειάς στον συνδικαλισμό είχαν περιστασιακό και ασυνεχή χαρακτήρα. Δεν έχουμε καταφέρει να συγκροτήσουμε μια σταθερή οργανωτική δομή που να ασχολείται με την μελέτη και τη χάραξη της γραμμής για την παρέμβασή μας στον συνδικαλισμό στις σημερινές συνθήκες, που να προωθεί την ενότητα και με άλλους αγωνιστές-συνδικαλιστές σε μια ταξική, αγωνιστική βάση. Δεν έχει προχωρήσει το ζήτημα της στελεχοποίησης των συντρόφων μας που βρίσκονται μέσα σε συνδικάτα, η κατάκτηση της ικανότητας να μελετούν, να συμβάλλουν στην εκπόνηση της γραμμής και στην προώθησή της για την ανάπτυξη του κινήματος και το κέρδισμα νέων δυνάμεων.

Ορισμένες επιτυχίες μας στο αγροτικό συνεταιριστικό κίνημα οφείλονται κυρίως στην επαναστατική θέληση, στην επίμονη δουλειά και στον ενθουσιασμό κάποιων συντρόφων. Χρειάζονται ιδιαίτερα οργανωτικά μέτρα έτσι ώστε να σταθεροποιηθούν οι επιτυχίες, οι λιγοστοί σύντροφοί μας να ανεβάσουν τη στελεχική τους συγκρότηση, να ξεπεράσουν δυσκολίες στην αυτόνομη εκπόνηση της γραμμής, και να κερδίσουν νέους αγρότες, συσπειρώνοντάς τους γύρω από τη γραμμή μας για τα αγροτικά ζητήματα, χωρίς να αμελούν τη φροντίδα της ενίσχυσης του ΕΚΚΕ με τους πιο δραστήριους και συνειδητούς αγρότες αγωνιστές.

Συμπεράσματα

Πρέπει να συμφωνήσουμε όλοι ότι η κατάσταση που ζούμε και διαπιστώνουμε αποδείχνει την ύπαρξη ενός σοβαρού ιδεολογικού προβλήματος μέσα στις γραμμές μας. Είναι σίγουρο ότι η ένταση της επίθεσης που δέχεται ο λαός μας, και οι κομμουνιστές ως κομμάτι του λαού, είναι μεγάλη. Κάτω από την πίεση αυτή έχουμε υποχωρήσει. Έχουμε χάσει την εμπιστοσύνη στις δυνάμεις μας και στο ΕΚΚΕ σχετικά με το αν μπορεί να ανακάμψει οργανωτικά και να μπει σε μια τροχιά ανάπτυξης στην υπηρεσία του λαϊκού και του κομμουνιστικού κινήματος. Αυτή η υποχώρηση είναι που εξηγεί την παραμέληση του καθήκοντος για την οικοδόμηση του κόμματος, αυτή είναι που εξηγεί την αδυναμία στρατολογιών και την οργανωτική στασιμότητα. Βασική πηγή αυτής της σοβαρής παρέκκλισης είναι η ιδεολογική αδυναμία του να αναγνωρίζουμε στα λόγια την αναγκαιότητα της συγκρότησης των πρωτοπόρων αγωνιστών της εργατικής τάξης σε ένα κομμουνιστικό κόμμα, αλλά να μην αναλαμβάνουμε συλλογικά αυτήν την ευθύνη στην πράξη, όπως και να μην αναλαμβάνει κάθε σύντροφος το κομμάτι εκείνο του βάρους που του αναλογεί, με βάση τις ικανότητές του και παρά την πλούσια εμπειρία που διαθέτουμε ως σύνολο και ο καθένας ατομικά.

Ο πρόεδρος Μάο έλεγε για τους κομμουνιστές τα παρακάτω λόγια:

"Ο κομμουνιστής πρέπει να έχει ευρύτητα πνεύματος, πρέπει να είναι σταθερός και δραστήριος, να φροντίζει τα συμφέροντα της επανάστασης σε όλη του τη ζωή και να υποτάσσει τα ατομικά του συμφέροντα σ' αυτά της επανάστασης. Πρέπει, παντού και πάντα, να παραμένει πιστός στις αρχές και να διεξάγει ακούραστα την πάλη ενάντια σε όλες τις λαθεμένες ιδέες και πράξεις, έτσι ώστε να σφυρηλατεί τη συλλογική ζωή του κόμματος και να ενισχύει τους δεσμούς ανάμεσα στο Κόμμα και στις μάζες. Πρέπει να ενδιαφέρεται περισσότερο για το Κόμμα και τις μάζες από όσο για οποιοδήποτε άτομο, και περισσότερο για τους άλλους παρά για τον εαυτό

του. Μόνο τότε μπορεί να θεωρηθεί Κομμουνιστής".

Ενώ πρέπει μάλλον να συμφωνήσουμε ότι τα παραπάνω λόγια περιγράφουν τον κομμουνιστή με χαρακτηριστικά που μπορεί στις σημερινές συνθήκες να φαίνονται μακρινά και ακατόρθωτα, πρέπει ταυτόχρονα να αποδεχτούμε ότι δίνουν τη σωστή κατεύθυνση για κάθε έναν από μας, έτσι ώστε να αυξήσει την διαθεσιμότητα του για δουλειά στην υπηρεσία της κοινής μας υπόθεσης, να αναλάβει ένα τμήμα της ευθύνης, να εμπνεύσει με το παράδειγμα του τους συντρόφους, τους συναγωνιστές και τους συμπαθούντες ότι το κίνημα έχει θέση και τους χρειάζεται όλους.

Η διαμόρφωση μας ως κομμουνιστών, όμως, δεν είναι δυνατό ολοκληρωθεί μόνο με ατομικές προσπάθειες και αυτόματα. Πρέπει να γίνει στα πλαίσια της συλλογικότητας, με μεθοδευμένη δουλειά που θα στοχεύει στην ανάδειξη στελεχών και στη δημιουργία συγκεκριμένων δομών. Με καταμερισμούς, τομέα ευθύνης κάθε συντρόφου, μέσα στη μαζική ή οργανωτική δουλειά.

Πρέπει να μάθουμε όλοι να μελετάμε και να κατακτήσουμε την ενότητα της θεωρίας και της πράξης. Να κάνουμε πλάνα δουλειάς με συγκεκριμένες κάθε φορά ιεραρχήσεις, που δεν θα ανατρέπονται αυθαίρετα από κανέναν με βάση τις υποκειμενικές του εκτιμήσεις, αλλά μόνο στα πλαίσια εκείνου του οργάνου που τις καθόρισε και εφόσον υπάρχουν σοβαροί αιτιολογημένοι λόγοι.

Πρέπει να αξιοποιήσουμε την πλούσια συλλογική μας εμπειρία και γνώση, να κρατήσουμε σταθερά, να εμβαθύνουμε στα θετικά στοιχεία της πορείας μας, να μην επιτρέπουμε την επανάληψη των ίδιων λαθών.

Για μας η συγκρότηση του ΕΚΚΕ δεν μπορεί να είναι αυτοσκοπός. Δεν πρέπει, μπροστά στις δυσκολίες, να διαμορφώσουμε την τάση να επιζητούμε την ιδεολογική "στέγη" και την περιχαράκωση. Πρέπει να μείνουμε σταθεροί στις ιδρυτικές ιδεολογικές μας αρχές για το στόχο της συγκρότησης ενός κόμματος, όχι για την ικανοποίηση της ιδιοτέλειας μιας μειοψηφίας αλλά για την υπεράσπιση των συμφερόντων της μεγάλης πλειοψηφίας. Να μείνουμε πιστοί σ' αυτές τις αρχές που μας χαρακτήρισαν στην πορεία μας και στις οποίες το ΕΚΚΕ χρωστάει την ακτινοβολία του, σε παλιότερες ιδιαίτερα περιόδους της ιστορίας του. Μόνο έτσι θα ξεπεράσουμε τις δυσκολίες και θα μπούμε σε τροχιά οργανωτικής ανάπτυξης και αγωνιστικής προσφοράς, για να συμβάλουμε και στη συγκρότηση του ενός και

μοναδικού κόμματος της εργατικής τάξης στη χώρα μας, μαζί και με όποιες άλλες οργανώσεις και κομμουνιστές θα έχουν αποδείξει μέσα από την ενότητα της θεωρίας και της πράξης τους, ότι θέλουν και μπορούν να προχωρήσουν σ' αυτό το σπουδαίο καθήκον.

Πρέπει, μέσα σ' αυτό το Συνέδριο, να ξεκινήσουμε μια υπεύθυνη και ειλικρινή διαδικασία επαναστρατολόγησης στο Επαναστατικό ΚΚΕ. Πρέπει όλοι μας, από τον πρώτο μέχρι τον τελευταίο, από τον παλιότερο μέχρι τον πιο νέο σύντροφο, να μελετήσουμε και να συζητήσουμε σε βάθος τα υλικά του, να συνεισφέρουμε με την ενεργητική συμμετοχή μας στον προβληματισμό γύρω από τα ιδεολογικά, τα πολιτικά και τα οργανωτικά προβλήματα και τις επεξεργασίες, πρέπει, τέλος, να διεξαγάγουμε την κριτική και την αυτοκριτική με κριτήριο το ξεπέρασμα των δυσκολιών, την ενότητα, τη θεραπεία των αδυναμιών μας. Η απόφαση του καθένα από μας για την επαναοτρατολόγησή του πρέπει να εκφραστεί με την πιο ενεργητική συμμετοχή του στις εργασίες του 5ου Συνεδρίου του ΕΚΚΕ, αλλά ιδιαίτερα στο επόμενο διάστημα μέσα στο πλαίσιο της εφαρμογής των αποφάσεων στις οποίες αυτό θα καταλήξει.